

ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Україна з 24 лютого 2022 р. переживає один із найтяжчих періодів своєї незалежності. Саме тоді офіційно Російська Федерація розпочала повномасштабну війну в Україні й посягнула на територіальну цілісність країни, її суверенітет та демократію. Як результат, президент України та уряд оголосив повну мобілізацію та введення по всій території країни воєнного стану. Під загрозою через війну опинилося все населення України, інфраструктура, а також паралізований бізнес. Утім вищі посадовці закликають насамперед працювати бізнес, який опинився у вкрай складному стані. Адже, війна вимагає значних фінансів, необхідний запас на післявоєнну відбудову, а за попередніми оцінками національна економіка працює лише на 40%. Певне надходження до Державного бюджету можливе лише від підприємств, який вкрай складно функціонувати в умовах воєнного стану. Саме тому держава розробляє комплекс заходів, спрямованих на підтримку бізнесу в умовах воєнного стану.

Для підтримки бізнесу в умовах воєнного стану в Україні діють державні та донорські програми, приватні ініціативи підтримки підприємців в умовах війни, що допомагає зберегти бізнес, робочі місця та підтримати національну економіку. Зокрема, в Україні стартувала урядова програма працевлаштування внутрішньо переміщених осіб. Згідно неї роботодавцям, які працевлаштували у себе тимчасово переміщених через війну осіб, компенсують за кожного такого працівника 6500 грн. Для участі в даній програмі підприємствам слід укласти трудовий контракт з внутрішньо переміщеною особою і зареєструвати його через портал «Дія». Дана програма підтримує як роботодавців, так і внутрішньо переміщених громадян [1].

Іншою програмою підтримки бізнесу є тимчасове переміщення підприємств із постраждалих під час війни регіонів. У тих регіонах, де активно тривають бойові дії підприємства не мали можливість проводити свій бізнес і ризикували втратити власні потужності. Тому уряд України розробив програму щодо безпечного переміщення підприємства до безпечного місця в іншому регіоні. Для цього створені умови для безкоштовного переїзду до місця тимчасового переміщення. Держава зобов'язується надавати допомогу в підборі відповідних площ для розміщення виробництва, переміщення та розселення персоналу, підборі працівників в місці тимчасової дислокації.

Також в умовах воєнного стану в Україні введено ряд програм для фінансової підтримки бізнесу. Зокрема, в Україні діє кредитування підприємств за програмою «5-7-9 %». Кредит за низькими відсотковими ставками може отримати кожен бізнес, власником якого є українець з часткою мінімум 50%, а кредит сягає до 60 млн. грн. При цьому на час дії воєнного стану українські підприємства мають змогу не сплачувати відсотки по кредиту. Окремою когортою бізнесу є аграрії, від діяльності яких залежить продовольча безпека цілої країни. Для підтримки аграрних підприємств в Україні введено кредитування для здійснення сільськогосподарської діяльності (посівної) на період воєнного стану. Згідно даної програми надається компенсація відсоткової ставки за залученими кредитами. Підтримку можуть отримати малі та середні аграрні підприємства з оборотом не більше 20 млн. євро в рік та обробляє до 10 тис. га землі [2].

Також з метою зниження навантаження на бізнесу в Україні для українських підприємств введено єдиний податок у 2% від обороту без ПДВ. Крім того підприємців на період воєнного стану звільнено від сплати ЄСВ, штрафів, пені та перевірок з боку фіскальних служб. Такі заходи здійснено з метою зниження навантаження на український бізнес та його підтримки на період воєнного стану. Окрім того держава надає ряд

безкоштовних консультаційних послуг по допомозі бізнесу в його реорганізації, рестарту на нових територіях тощо [3].

Таким чином, період воєнного стану є досить складним для всієї економіки України. Український уряд вживає ряд заходів, ініціатив для підтримки вітчизняного бізнесу. Уже офіційно запущено ряд програм підтримки, які мають фінансову, організаційну та консультаційну направленість. Зокрема, в Україні впроваджено кредитування бізнесу за програмою «5-8-9 %», зниження податкового навантаження на бізнесу в період воєнного стану, допомога в переміщенні підприємства на безпечну територію, компенсація підприємцям, які працевлаштували внутрішньо переміщених громадян тощо. Вагому підтримку Україна надає аграріям, від діяльності яких залежить продовольча безпека нації, для здійснення посівної. При цьому розробка державних програм підтримки бізнесу продовжується й розраховані також і на післявоєнний період.

Список використаних джерел

1. Бізнес під час війни. URL: https://biz.ligazakon.net/ru/aktualno/11677_bznes-pd-chas-vyni-dopovnyutsya (дата звернення: 11.05.2022)
2. Підтримка бізнесу в умовах війни. URL: <https://business.diia.gov.ua/wartime>. (дата звернення: 11.05.2022)
3. Тил працює – Україна воює: підтримка бізнесу в умовах воєнного стану. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/221573.html> (дата звернення: 11.05.2022)

УДК 330

Кулик П.С., студентка

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сьогодні українська економіка стикнулася з небаченим за всю свою історію шоком. Повномасштабне військове вторгнення північних сусідів завдало потужного удару по всіх ланках економічної системи нашої держави.

Вивчення та аналіз наукової літератури свідчить, що війна призвела чимало проблем економіки України. До основних проблем національної економіки в умовах воєнного стану можна віднести:

1. Зменшення кількості економічно активного населення, залученого до створення доданої вартості. Вже близько 2,5 млн українців виїхало за кордон. Кількість громадян, яка перемістилася до Західної України також вимірюється мільйонами та постійно збільшується. Одночасно, в містах, де мають місце бойові дії, також знаходяться мільйони осіб.

2. Обмеження логістичних можливостей. З початку війни морські порти закриті через мінну небезпеку, а також через загрозу піратства з боку Чорноморського флоту Російської Федерації. Всього через логістику під загрозою опинились близько двох третин річного товарного експорту України. Крім того розірвалися ланцюги постачань компонентів виробництв – тканин, фурнітури, мікročіпів, барвників, комплектуючих для виробничих ліній, тощо через руйнування логістики чи позицію контрагентів, які не хочуть ризикувати. [1]

3. Необхідності заміщення імпортованого з Росії та Білорусі бензину та дизельного палива (42% та 63% у структурі імпорту відповідно). Українські вітчизняні нафтопереробні заводи задовольняли лише 46% внутрішнього попиту на бензин та 14% внутрішнього попиту на дизельне паливо.

4. Зростання інфляції в Україні продовжує посилюватися. У квітні споживча інфляція прискорилась з 13,7% до 16,4%, що понад як утричі перевищує цільовий рівень